

Základná škola Poľná 1, 990 01 Veľký Krtíš

Plán rozvoja Environmentálnej výchovy

Šk. rok: 2023/2024

Koordinátor pre ENV pre I. stupeň: Mgr. Tatiana Longauerová

I. Pedagogicko-organizačné východiská:

Plán rozvoja environmentálnej výchovy vychádza z:

- a) Pedagogicko-organizačných pokynov pre školy a školské zariadenia v súlade s ich odporúčaniami,
- b) Inovovaného Štátneho vzdelávacieho programu,
- c) Školského vzdelávacieho programu,
- d) Plánu práce školy.

II. Hlavné úlohy a ciele Environmentálnej výchovy

Environmentálna výchova umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia dôležitého pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia, kde sú prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval základné pravidlá pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznal a vyhodnotil zmeny v prírode a vo svojom okolí;
- poznal možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia, podieľal sa na aktivitách (školy) smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia širšieho okolia,
- získal informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotil ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach;
- rozlišoval technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu;
- šetrne sa správal k prírodným zdrojom;
- aktívne sa podieľal na eliminácii znečistenia životného prostredia.

Úlohy environmentálnej výchovy na škole sú zacielené na osobnosť žiaka a pedagóga v troch rovnocenných oblastiach:

1. úroveň vedomostí (kognitívna),
2. rozvoj zručností (psychomotorická),
3. utváranie postojov (afektívna).

1. Úroveň vedomostí:

Žiak by mal primerane svojim vekovým osobitostiam chápať:

- súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu,

- súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami,
- globálne problémy (skleníkový efekt, kyslý dážď, smog a pod.)
- vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu,
- závislosť ľudského života a živobytia na životnom prostredí,
- opatrenia na ochranu a využívanie životného prostredia,
- základné ekologické pojmy.

2. Rozvoj zručností:

Žiak by mal s pomocou učiteľa a neskôr aj samostatne získavať, využívať a hodnotiť informácie. Environmentálna výchova má rozvíjať zručnosti žiaka:

➤ **komunikatívne:**

- vedieť hodnotiť objektivnosť a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská;
- využívať informačné a komunikačné technológie a prostriedky pri získavaní a spracúvaní informácií, ako aj prezentácii vlastnej práce,

➤ **sociálne:**

- pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu;

➤ **potrebné na riešenie problémov:**

- rozvíjať si spôsobilosti, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu;
- rozvíjať spoluprácu v pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni.

3. Utváranie postojov a hodnôt nadobudnúť schopnosť:

- vnímať život ako najvyššiu hodnotu;
- pochopiť význam udržateľného rozvoja ako pozitívnej perspektívy ďalšieho vývoja ľudskej spoločnosti;
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu;
- podporovať aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby;
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia;

- schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému a kultúrnemu dedičstvu;
- prehĺbovať, rozvíjať a upevňovať hodnotový systém v prospech konania k životnému prostrediu;
- rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť.

III. Úlohy a ich realizácia

1. Úlohy na vyučovaní:

- ✓ Zpracovať úlohy environmentálnej výchovy do učebných osnov tematických plánov vyučovacích predmetov, najmä: prírodoveda, prvouka, vlastiveda, biológia, geografia, výtvarná výchova, etická výchova, ale aj do ďalších predmetov a to nenásilne podľa preberanej témy.
- ✓ Na vyučovaní využívať žiakom príjemné a prítiažlivé formy a metódy, rozvíjať schopnosť pracovať v skupine, pracovnom tíme, vytvárať projekty, výstavy a pod.
- ✓ Zapájať žiakov do súťaží s environmentálnou tematikou.
- ✓ Rozvíjať osvetovú, vzdelávaciu a výchovnú činnosť detí a žiakov podľa odporúčenia POP a rozpracovania v projekte školy.
- ✓ Viesť žiakov k šetreniu energiou, vodou, materiálmi, viesť ich k udržiavaniu čistoty areálu školy a okolia na vyučovaní aj mimo 4 vyučovania. Za týmto účelom zaviesť systém EKO hliadok a vymedziť ich činnosť.

2. Úlohy mimo vyučovania:

- ✓ Ponúknuť pre žiakov záujmový krúžok/útvár s prírodovedným zameraním, príp. prihlásenie žiakov do súťaží s prírodovedným zameraním.
- ✓ Spolupracovať aj s inými organizáciami ako: Lesy SR, a pod.
- ✓ Zapájať sa do súťaží a projektov napr. Hovoríme o jedle,...
- ✓ Zapojiť sa do vzdelávacích programov prostredníctvom internetu.
- ✓ Využívať nádoby na separovanie papiera a plastov.
- ✓ Spolupracovať s radou rodičov a pokúsiť sa ich získať k participácii na ekologických akciách školy.
- ✓ Zimné prikrmovanie vtákov.

IV. Hlavné metódy a formy práce

- rozhovory,
- besedy,

- EKOhry,
- modelové situácie, hranie rolí,
- nástenky, plagáty, výstavky,
- zbery,
- úprava okolia školy.

Pri všetkých aktivitách budú zohľadňované vekové osobitosti žiakov, ich schopnosti a záujmy

V. Metodická pomoc

EKO kalendár

Dátum	Významný deň
16.09.	Medzinárodný deň ochrany ozónovej vrstvy
22.09.	Svetový deň bez áut/Európsky deň bez áut
04.10.	Svetový deň ochrany zvierat
20.10.	Stredoeurópsky deň stromov
11.11.	Medzinárodný deň hôr
21.03.	Medzinárodný deň lesov
22.03.	Svetový deň vody
23.03.	Svetový meteorologický deň
01.04.	Svetový deň vtáctva
22.04.	Svetový deň Zeme
03.05.	Deň Slnka
10.05.	Medzinárodný deň sťahovavých vtákov
22.05.	Medzinárodný deň biodiverzity
05.06.	Svetový deň životného prostredia
17.06.	Prijatie protokolu o vode a zdraví
01.07.	Založenie Slovenskej agentúry životného prostredia

www stránky:

- www.enviroportal.sk
- www.zelenaskola.sk
- www.modraskola.sk
- www.sazp.sk
- www.priateliazeme.sk

- www.spirala.sk
- www.zivica.sk
- www.daphne.sk
- www.ekofond.sk
- www.korseem.sk

a ďalšie

VI. Očakávané výsledky

Predpokladáme, že nenásilným pôsobením v oblasti environmentálnej výchovy žiaci získajú veku primerané environmentálne vedomie, osobnostné kvality a postoje, vďaka ktorým sa stanú aktívnymi ochrancami a tvorcami životného prostredia. Budú si uvedomovať potrebu a svoju úlohu pri riešení miestnych, regionálnych i globálnych problémov. Dokážu udržať svoje najbližšie okolie čisté, zdravé a prírodne rôznorodé.

Uvítame, ak sa nám podarí pre ochranu a skultúrnenie najbližšieho životného prostredia pre žiakov – areál a okolie školy, nadchnúť a získať aj rodičov žiakov.

VII. Iné

Plán práce je priebežný a môže sa počas školského roka meniť. Zmeny budú uvedené v záverečnej správe.

Vo Veľkom Krtíši, 11.09.2023

Mgr. Tatiana Longauerová